

B A R S I H I R L A P.

Politikai hetilap. Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, egyes szám 20 fillér. Hirdetmények beiktatása jutányosan számítottatik. A „Nyílt tér” sorának közlési díja 50 fillér.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos
Dr. TÖRÖK MÓR.

A lap szellemi részét illető kéziratok a szerkesztőség, hirdetmények és pénzküldemények a kiadóhivatal címére küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.

Ne kérdezzétek . . .

Ne kérdezzétek, hogy mi lesz ezután?! hanem gyönyörrel telt szívvel lássuk és bámuljuk előbb, hogy mi lett! Az erős kéz munkáját sikerrel bevégezte; kiirtotta a gyomot és a gatz; fölhuhatja huszárszázadosi ruháját és mehet jelenteni Bécsbe: „Uram, a szabadelvű párt lábaidnál hever — — összetörve . . .!”

De hisz ennek így kellett bekövetkeznie! A szabadelvű párt gőgös Sardanapálja dőzsölt a törvény — és az alkotmánytiprásban és fanatizált csőeselékje vele együtt rohant a pusztulásba. Zseb-kendő-lovagjaival megcsinálta november 18-át, — feleletül kapta rá az ellenzék szövetkezését; — drabantokat állított az országgyűlés termébe, hogy azokkal dobassa ki az alkotmányvédő képviselőket s midőn azokat verték ki onnan, alkotmányunk egyik védő bástyája, a királyi eskü szentsége ellen emelte föl áldatlan kezét, törvényen kívüli állapotban ránk zuditotta hó és jég között a választást; ítéletre hívta föl a nemzetet és megkapta végítéletét! Mint

neki vadult duhaj legény lármázott a Lloydban, a terézvárosi kaszinóban, az utczán és a parlamentben, hogy majd megmutatom én nektek: „Ki a legény a csárdában!” — — Most pedig már pihen Geszten, hol álmaiból a szélrózsa minden irányában elhullott Gézák átok-kiáltásai verik föl; csak a történelemből idézett tanúsága teljesedett be, mely szerint a „magyar nemzet össze tudott veszni, ádáz pártharcokba tudott elmerülni normalis viszonyok között, de nagy nemzeti veszedelmek, a nemzetet éltében fenyegető merényletek idejében mindig egy táborba tudott tömörülni.” Igen, mint viharban a tenger minden habja egymásra borul, úgy állt mindegyikünk egymás mellett, hogy megvédhessük alkotmányunkat és elküldhessük Chlopiba a császári hadparancsra feleletül, hogy azt nem adjuk oda senkinek soha!

Elszántságunknál csak félelünk volt nagyobb amiatt, hogy vajjon képesek leszünk-e a kormány ismert és most is használatba vett összes fegyverével szemben

győzelmet aratni? Láttuk annyi választáson erejét e fegyvereknek, láttuk most is azon sorrendben felvonulni ezeket. Kezdte a szesz, folytatta a pénz, jött utána a hivatalos erőszak és mindegyike nyomában járt a hitvány denuncziálás; de mind-mind gyenge volt a fenségesen megnyilatkozott nemzeti akarat letörésére, nem lett puha senki és diadalt aratott az egyesült ellenzék.

Apponyi Albert, Kossuth Ferencz, Bánffy Dezső, Andrássy Gyula hordozták előttünk Rákóczy lobogóját és győzelemre vittük azt. Mert tudja meg mindenki, — mi tudtuk, hogy nem arról volt szó e esatában, vajjon Klobusitzky János lesz-e Aranyosmaróth képviselője, avagy Karácsonyi Sándor? avagy Léváról Leidenfrost László helyett ifj. Madarász Józsefet küldik-e a parlamentbe, — vagy végül Ujbányán Wickenburg Márk gróf és dr. Wildfeuer Károly között melyik érdemesebb a mandátumra? hanem arról: adhat-e a nemzet fölhatalmazást bárkinek arra, hogy zsebkendő lobogó alatt,

TÁRCZA.

Templomba hívnak . . .

Templomba hívják a zúgó harangok,
Feléje tart a jámbor lelkű nép;
Én eltűnődve hallgatom a hangot,
Hát hogyha én is bepillantánék?
Hisz' boldog az, ki ájtatos tud lenni,
Kit nem fogott el még a kételkedés
S le nem nyűgöz ama nagy „szürke semmi”,
Mely ezélnak, oknak egyaránt kevés.

Megyek és betérnék, ámde kint rekedtem.
Sebaj. Kihallik jól a szentbeszéd
És hallgatom . . . de meddőn száll felettem.
Mert „szent harag” csapong itt szerteszét.
Az égre vágó földi zajba vonja
A szó, mely itt birokra készit, tüzel
S az ősi harcok egy új epigonja
Az Ur lakából éhesen űz el.

Ó balga még hitében a vak ember!
Ki zárt teremnek nézi az eget,
Hova be nem jut istenfélelemben
Más senki, csak ki „jelszót” rejteget.
Ezen czivódik évek ezre óta
S egymás fejére hint maró tüzet,
Es egyre hangzik még a régi nóta:
„Az égbe csak az én hitem vezet!”

Tovább megyek. A temetőn keresztül
Ki, a szabadba, a mező felé,
Szellő fuvalmán hol fa lombja rezdül
S ragyog a harmat fünek levelén;

Pacsirta dalt csicsereg a levegőben,
Virágkehelyből mézet szí bogár,
A lepke szárnya csillog lebegőn s lenn
Kicsiny gyikoknak fürge száza jár.

Főséges itt, dicső az Ur világa,
S ha így szívom mezője illatát,
Tudom, hogy van egy olthatatlan láng a
Porszem fölött, mely ennek éltet ad;
Melyet tudásunk soha el nem könyvel,
Egy álmodott, egy sejtett égi Jó,
S ha megtelik a két szemem így könyvel,
En azt hiszem — ez a religió.

Dombay Hugó.

A fekete kutya.

A társaság nagyon vidám volt. Bardy, a hatalmas termetű, vadképű orvos vigyorgva mutatta a nagy sárga szemfogait, a melyek különös, kusza vonásu arcának valami ragadozószzerű kifejezést adtak.

— Szent Eszkulápra mondom, nincs igazatok! — jelentette Hardy ezredes.

Lavoczki lovag, a cseh bérlő, aki valamikor katonatiszt volt, idegesen kapott a bal oldalához, mintha a kardjára akarna ütni, ami nincs.

— Ne, ne Fránézi, így ne beszélj; Tudod, hogy én kényes ember vagyok. Nem szeretem, ha meghazudtolnak! A tisztí kardbojt, amelyet viseltem . . .

A derék cseh lovag nem folytathatta, mert szavai elvesztek a társaság hangos kacagásában.

— Hagyd el, ismerjük már a folytatását!

A sárgafogu Hardy pedig nyomatékosan ismételte meg:

— Nincs igazatok!

— De miért? — vetette fel a kérdést hirtelen a komoly Pető tanár. — Bizonyíts! Halljuk az érveidet.

— Minden érvem csak egy! nem értitek ezt a dolgot. Laikusok vagytok hozzá.

Ekkor mély gordonka hangján megszólalt az ügyvéd, Lárís doktor, az országos híru kriminálista:

— Már pedig én nem hiszek az elméletben, kedves Hardy barátom. Egészséges, ép eszű, ép lelkű embert meg nem ronthat semmiféle képzelődés. A természetben nincsenek rejtélyek, mindennek van oka-foka s csak vén asszonyok hisznek a titokzatos hatalmakban. Csak ideggyöngye ember lehet az, akinek életrendjében, gondolkodásában valami változást tud előidézni a képzelődés. Egészséges embernek nincsenek agyrémei.

— Bravó, bravó! — tapsolt lelkesen a Lárís beszédére Lavoczki, a cseh lovag.

Pető tanár is helyeslőleg bölintgatta a fejét, ami a sárgafogu Hardyt dühbe hozta.

— Ostobák vagytok! — harsogta hargagosan és minden szó recesége süvített ki a ritka sárga fogai között. — Ostobák vagytok. Sohse foglalkoztatok ezzel a kérdéssel és mégis véleményt nyilvánítottok. Én orvostudományi kísérleteket tettem és mond-

vérrel megvédett alkotmányunk romjain vezessen a Burg kapujához!

Isteni szikra gyújtotta föl a nemzetet, melyre talpra állott apraja-nagyja és mint ama nagy napon, mikor a halhatatlanok névtelen legiói letépték a gondolat-szabadság bilincseit, úgy iparkodott most mindegyikünk megmenteni a megtámadott törvényt, jogot és igazságot!

Nem emberek ellen küzdött itt a nemzet, hanem máglyát rakott és arra dobta a Tisza Kálmán által alkotott bűnös rendszert, melyet nem menthetett meg senki; mert azt, aki az egygyé forrott nemzeti akarat elé került, „ugy eldobta, mint egy rongyot!”

És a nemzetnek eme fenséges küzdelmében Barsvármegye dicsőségesen kivette részét. Egyik legnagyobb alispánjának Balogh Jánosnak olajba festett arc képe a székház falairól megelevenedve, büszkén és boldogan tekinthet le ránk, — szelleme megelente honját a házában!

A döntő pillanat után

A szédületesen nagy perspektíva, amely a választások folytán támadt új helyzetben a magyar nemzet előtt nyílik, szinte betekintethetetlen még. Nem napoknak, nem is heteknek, hanem hónapoknak kell elmulnia addig, míg tisztába jövünk azzal, hogy milyen uton kell járnia ennek a népnek, hogy gyönyörű, nagy céljait elérje. Mi is történt? Ne politizáljunk, hanem regisztráljunk.

A hazafiak, akik az ország sorsát intézték, kétféle véleményen voltak, de céljuk: nagygyá, boldoggá tenni a magyar nemzetet, közös volt az eddig uralmon

volt párt taktikája, hogy lassan, óvatosan, rázkódtatások nélkül haladjon előre a magyar nemzet, esigaléptekkel, de aztán annál biztosabban. S ebben a esigatempóban is elég messzire ért már a magyar nemzet az alkotmányos korszak 37 esztendeje alatt. Erősek, nagyok lettünk, nőtt önbizalmunk, erősödött nemzeti tekintélyünk. A másik pártokon, az eddigi kisebbségen levőknek viszont az volt a meggyőződése, hogy a Magyar nemzet elég erős arra, hogy gyorsabb tempóban s határozottabban haladjon a teljes nemzeti és gazdasági önállóság kitűzött célja felé. Hirdették, hogy a lassu haladás, a esigatempó megöli a nemzet ellentállási és gazdasági erejét. E két felfogás most vitva döntő esatáját, a nemzet itélt és az eddig uralmon volt párt elvesztette a nagy pártját. A kilencszázézer magyar választó közül hatszázézer annak a hitvallásnak adott kifejezést, hogy gyorsan kell haladnunk, elég erősek vagyunk arra, hogy nemzeti és gazdasági teljes önállóságunkat egy csapásra kivivhassuk s nem kell tekintettel lennünk senkire semmire, csak arra, ami a magyar nemzet óhajta.

Ez a döntés és ez előtt meg kell haladni mindenkinek!

Uj nap kél fel a magyar égen és gyönyörű, vakító fényvel ragyog bele a szívekbe,

Ne higyük azonban, hogy a regeneráció munkája simán, baj nélkül fog menni. A nemzet ugyan elhatározta a gyökeres változást, de ennek a nemzetnek számolnia kell egy döntő fontosságú tényezővel: a koronával is. Adja Isten, hogy ez a két tényező megértse egymást ismét.

Helyezzünk nagy súlyt arra, hogy mi csoda gazdasági és társadalmi jelszavakkal nyerte el magának az ellenzék a többséget. Ezek a jelszavak:

Önálló vámterület.

Szabadelvűség, felekezeti teljes egyenjogúság, teljes szólásszabadság, általános, lehetőleg ingyenes népiskolai oktatás.

A választói jog kiterjesztése.

A progresszív adó.

A városok terheinek megkönnyítése. Utak, vasutak, folyamszabályozás, közmunkák.

A kisipar felsegélyezése.

A munkásviszonyok gyökeres rendezése.

Hatalmas, tartalmas program, amelynek betartása boldoggá teheti a magyar népet. Követeljük, sürgessük, őrizzük ellen

ennek a programnak tökéletes betartását s ne szünjünk meg ezt kerületünk képviselője előtt hangoztatni. Ezzel a programmal kapták meg voksunkat, álljanak tehát helyt is érte.

A szenedélyek szinte az egekig csaptak a választási küzdelem alatt. Ez a szenedély tűnjön el s adjon helyet a békés együttélésnek. Akármilyen párton legyünk is, hazafiak, testvérek vagyunk mindnyájan magyarok, ezenfelül kevesen is vagyunk, tartsunk tehát össze. Egyébként a lefolyt nagy események megmutatták, hogy össze tud még tartani a magyar.

Oszinte örömmel tölt el mindenkit az, hogy a nemzetiségek, bármennyire is aktivisták lettek is, bárhogyan erőlködtek és izgattak is, alig néhány szál embert tudtak behozni a parlamentbe. Ez azt bizonyítja, — hála Istennek, — hogy a nemzetiségi polgárok tulnyomó része becsületes, jó magyar hazafi.

Béke és munka! Ez legyen a jelszó.

Választások Barsvármegyében.

Karácsonyi Sándor győzelme.

Közel 800 főnyi többséggel aratott győzelmet Karácsonyi Sándor, az egyesült ellenzék jelöltje, a kerület volt képviselője: Klobusitzky János ellen. Ezzel a diadallal tanubizonyosságát adta a reá szavazó néptömeg tiszta felfogásának, igazságszeretetének és tántoríthatatlan ragaszkodásának. Ime a nép, — az Isten-adta nép — nem hajol meg a Moloch bálványára előtt, hogy fejét rabigába szoritani engedje. Ösztönszerű, vagy talán már kiművelt éleslátásával észrevette a kelepezőt, melybe okvetlenül bele kell rohannia, ha vakon követi a esabitásokat, avagy hitelt ad a megfélemlítéseknek és fenyegetéseknek.

Szinte hihetetlen az a nagy többség, mely Karácsonyi Sándort az aranyosmaróthi választókerület képviselői méltóságába emelte. Hihetetlen, hogy éppen a legmamelukabbnak kijelentett aranyosmaróthi kerület adta ezen többséget. Hihetetlen, ha tekintetbe vesszük a rendelkezésünkre állott eszközök kiesinségét s az ellenpárt nagy apparátusát. De hihető, sőt természetes, ha más oldalról vizsgálódva mindenki látja, hogy a mi eszéljaink nemeseink, eszközeink pedig tiszták voltak s hogy a nép észrevette végre azt a csuf játékot, amit becsületével, önértetével már évek hosszu sora óta üztek.

hatom, hogy nincs kutyább dolog a képzelődésnél. Láttatok beteg tyukot? Amikor leereszti a szárnyait és a szemhéjai ráborulnak a szemére. A képzelődés hatása alatt ilyen beteg tyuk lesz az oroslán is.

Lavoczki, a eseh lovag fölemelte a hosszu sovány kezét és gondolkodva ütötte fel a mutató ujját.

— Na, na! Mond valamit ez a Hardy,

A derék Lavoczkinál mindig annak volt igaza, aki utoljára beszélt.

Hardy doktor most már lelkesebben folytatta:

— Szent Eszkulápra mondom, fiuk, hogy nem tréfa dolog ez. Eseteim voltak.

— Halljuk, halljuk! — lelkesedett most már Lavoczki.

A sárgafogu doktor ravaszul mosolygott.

— Hogy mindjárt a legközvetlenebb példával kezdjem — mondotta — itt van a Lavoczki. Ő katonatiszt volt s olyan nagy a képzelődés ereje nála, hogy időnként ráút az oldalára. Azt hiszi, ott lóg még a kardja.

— Na! Na! Ferfluchter Kerl! — dühöngött a eseh lovag. — Csak semmi tréfa.

— Hát jó. Elmondok egy komoly esetet. Van nekem egy barátom. Itt lakik a közelben, a pusztáján. A nevét tán hallottátok már. Bándynak hívják. Három év előtt költözött ide, de nem mutogatja magát az embereknek. Iskolapajtások voltunk, onnan ismerjük egymást. Jóideig nem hal-

lottam róla, egyszer csak valami veszett kriminális ügy kapasan az újságokban olvastam egy különös dologról. Agyonlőtte a feleségét.

Igen, igen, emlékszem az esetre — szakította félbe a sárgafogu orvos elbeszélését Lárís doktor az országos hírű kriminálísta. — Az asszony megcsalta Bándyt. A Bándy öcsésével. Az esküdtszék a gyilkos férjet fölmentette. Igen, igen. Ebben az egész ügyben engem az öcsés érdekelt legjobban. Az egy komplikált lelkű, gonosz ember lehet.

— Szóval — vette föl elbeszélésének fonalát Hardy doktor — ez a Bándy rendkívül szerencsétlen ember. Fél esztendő előtt egyszer sürgősen hívtak engem pusztájára. Éjnek idején. Kocsira ültem és kimentem hozzá. Már messziről lövések durranása hangzott felém a kastélya felől. A darabant, aki értem jött, így szólott a kocsisomhoz:

— Hajtson a kastély háta mögé, mert különben éppen szembe kerülünk a bajjal. Még minket is lelő a nagyságos ur...

Végre bejutottam a kastélyba. Bándy az ebédlőjében volt és az ablakon keresztül lövöldözgetett ki az éjszakába.

— Mit csinálsz? — kérdeztem tőle a háta mögé kerülve és szelíden a vállára téve a kezemet.

Rámnézett, valami rémületesen eszelős, félénk tekintet volt az, azután kimutatót a sötét pusztára:

— Nem látod? A fekete kutya...

Nem értettem a dolgot. A fegyvert kivettem a kezéből, az ablakot becsuktam, aztán óvatosan, hogy fel ne izgassam, kérdőre fogtam. Az otlétem megnyugtatta és okosan, józanul beszélt.

Elmondta, hogy azon emlékezetes sorscsapás óta, amikor a feleségét elvesztette s az esküdtszék a gyilkosság alól fölmentette, itt él a pusztán. Dolgozik és felejteti próbál. A harmadik héten, hogy ide költözött, egy este a földéről tért haza fegyverével a vállán, amikor az árokból hirtelen eléje ugrott egy hatalmas fekete kutya. Semmi különös nem volt abban s ő nyugodtan tovább ment. De a kutya nyomon követte. Már elérte a kastélyt s a hatalmas állat oda is követni akarta. Boszszantotta a dolog és a fegyvere agyával feléje sujtott. Nem talált és a kutya eltűnt. De egyuttal valami különös, emberi hangnak tetsző, gunyos kacagást hallott. Azóta ha leszáll az est, mindig megjelenik előtte a fekete kutya. Ha a tarlón jár, vagy a buzavetések között, hirtelen szétnyilik a vetés és fekete, lomha testével előbukkan az a csunya, utálatos állat. És otromba testét maga után vonszolva, elkíséri hazáig. Már félni kezdett tőle. Az az állat olybá tűnt föl neki, mintha valami gonosz szellem volna. Talán a megölt felesége küldte hozzá, hogy sirig kinozza. Egyszer rálőtt a kutyára. Látta felbukni és akkor azt hitte, hogy végleg megszabadult tőle. Másnap már újra megjelent. Attól fogva bezárkózott a kastélyba. De hiába volt ez is. A fekete kutya azontul minden éjjel meg-

Ünnepélyesen tett most ez a nép tanúbizonyságot arról, hogy van jelleme, tiszta erkölése, melyet bemoeskolatni nem enged, hogy nem halt ki még szívéből a magyar haza igaz szeretete s hogy reá mindig bizton lehet számítani, ha veszélyben a haza.

Már a választás előtti napon érkezett meg a rend fentartása érdekében a bécsi 99-dik, a bácskai 6-dik gyalogezredek és a 3-dik sz. uhlánus-ezred egy-egy százada. Összinté köszönetet kell mondani, úgy a vezetőségének, mint a derék fiuknak, kik tapintatos bánásmódjukkal lecsitították a néha-néha felindult kedélyeket.

Szinpompával, művészi esettel lehetne csak lefesteni azt a képet, melyet a város a választás reggelén mutatott. Az éjjel szállingózott hóhelyek fehér leplet borítottak a földre s fázékonyan táncoltak a katonák a hóra hintett szalmán. Lováikat jártató uhlánusok, járó-kelők kortések élénkítették a hasadó reggelt.

Czigánybandák jártak be a várost. Mindenki kíváncsisággal vegyes lelkesedéssel várta a dél felől jövő különvonatot, mely a verebélyi járásbeli választókat hozta.

Zászlókkal és cigánybandával mentek eléjük és mikor kevéssel nyolcz óra után megjelent a Hosszu-utca széles házai között a hullámzó, lelkesedő hadsereg, az öröm és a győzelem biztossága hevítette fel a kebleket. De gyönyörű, elragadó volt az impozáns embertömeg, mely katonás rendben, tömött négyes sorokban húzódott, mint egy óriáskigyó, hogy egy nyomásával jobb létre szenderítse ellenfelét. Minden község előtt saját vezére, zászlóhordozója. Mind más-más festői öltözetben. Trombitásbandák harsogtak és reszketették meg a levegőt.

Határtalan lelkesedéssel vonult a 875 emberből álló hadsereg, hogy meghódítsa a esata kütözött jutalmát: a mandátumot. S a lelkesedés csak megnagyobbodott, mikor kevéssel később berobogott a Klobusitzky-párt különvonata, de amely csak háromszázegynéhány voksot hozott. Ekkor már mindenki kezdett hinni a győzelemben. Öröm gyult ki az arcokon s a rendezők nagyobb szorgalommal láttak hozzá a munkához, hogy összetartsák és községenként csoportosítsák embereiket. De ez majdnem felesleges is volt. Katonai fegyelmezettséggel állott minden község saját zászlaja alatt.

jelent a kastély előtt és vonítani kezdett. Es ez éjszakáról-éjszakára ismétlődik. Ma is itt vonított az ablakai előtt, azért lövöldözött ki, mint egy eszeveszett.

Eddig ért elbeszélésében ez a szerencsétlen Bándy. Ebben a pillanatban a pusztáról egy éles, hosszú, síró vonítás hangzott be a szobába. En is izgatottan ugrottam fel. De mikor láttam az én megingott lelkű emberem eltorzult arcát, erőt véve magamon mondtam:

— Ugyan, mi különös van ebben? Valami csatangoló juhász kutya lehet.

És azután esillapító szeket rendelt nekik. Azóta nem találkoztam vele. Ennek már egy fél éve. Talán kigyógyult képzelődéséből az a szerencsétlen ember, mert azóta nem adott hírt magáról. En azt hiszem, a gyilkosság, a feleségének megölése zaklatta fel annyira a lélekállapotát s innen ered ez a különös képzelődés, amibe bele is örülhetett volna.

Hardy doktor elhallgatott, Lavoezki lovag idegesen ütögette az oldalát, ahonnan hiányzott a kard.

És ebben a perczben kinyílt a Hardy doktor szobájának ajtaja. Egy dult arcú, tébolyodott tekintetű ember rontott be, akinek láttára a társaság tagjai ijedten ugráltak fel.

— Bándy! — kiáltott fel a sárgafogu orvos meglepődve.

A szerencsétlen ember szája görcsösen mozgott. Hörögve, nyoszörögve dadogta:

Csak akkor bomlott meg egy kissé a rend, mikor a kordon másik oldalán elvonult a Klobusitzky-párt kisdéd csapata, bus lethargiával és a vereség biztos érzetével. S a lelkesedő embertömeg nem respektálta a legyőzendők irányában tanúsítandó kiméletet: gunyszavakkal s gunydalokkal fogadták a halálraitéteket. Leverten vonult el a több zászlóból, mint emberből álló csapat, szégyenteljesen kanyarodott be a párttanya felé, de ahol aztán elszorult keblük megvigasztalódott a sok szem-szájnak kellemes érzékesikládozó falattól.

Valóban jobb ügyre méltó buzgalommal látták el táperővel gyomrukat a Klobusitzky-párti szavazók. A gulyásleves-től és a pörkölttől felfelé és lefelé meg-rakták emésztő szervüket mindenféle földöntuli jóval, ami csak egy herezegi szakács konyhájából előkerülhet. Roskadoztak az asztalok a teher alatt s a Pecsovicok arca széles mosolyra rándult és kéjjel simogatták előre is hasukat. De minden-esetre dicsérendő a Klobusitzky-párt vezérébereké buzgalma, amelylyel megismertetni igyekeztek a drasztikusabb parasztosztály voksbírójait a gourmand gyomrához illő delikateszkekkel. Fűrődtek a teában s a szilvóriumban, neszélyi borokban, kanállal ették a kaviárt, habzsolták az ajóka-gyűrűt, duskáltak a kis és nagy szardiniákban, ostsee-heringekben, pisztrángokban és tengeri rákokban. S mikor aztán jóllaktak, subájukat fejük alá teperve elnyultak a szilvóriumos hordók alá és csurgatták az isteni ambróziát addig, amíg csak gyomruk és a hordó engedte. Ime egy pillantás a kormánypárti kortestanya rejtelmeibe. Egy ellopott nap az olympusról.

De bocsánat a kis kitérésért.

A kormánypártiak már mind együtt voltak, bár az Erzsébet-tér még erősen kongott az ürességtől s csak egy kisdéd társaság topta a tánczot a közepén, mely a beszédett jókat így akarta bendője mélyébe leráznia. A Karácsonyi-párt emberei azonban egyre jönnek. Már kicsiny nekik a kiszabott tér, beszállingóznak a korcsmákba, hogy megkapják az egyenkint kijáró reggelit: két deczi pálinkát és egy karéj kenyeret.

Az ajánlás és egyéb formálítások megtörténte után, pontban 9 órakor kezdetét vette a szavazás. A sorshuzás a kormánypártiakat jelölte ki elsőeknek s az I. szavazatszedő küldöttség előtt szavazni kez-

— A fekete kutya...

És ekkor egy nagy fekete lomha állat ugrott be az ajtón. A társaságban megfagyott a vér. Az ijedség, a rémület első pillanatában Lárís doktor, a kriminálista fölragadott egy székert és rásujtott az állat fejére. A fekete kutya összeesett. Az ütés elkábította és fájdalmasan vonítani üvöltöni kezdett.

Egy pillanat alatt történt ez. Bándy, a szerencsétlen ember lecsapott a kutyára. Megragadta a torkát, szoritotta tépte s miközben ajka szélén habot vert az örületes indulat, hörgött, kiáltozott és átkozódott. Rémületes volt nézni ezt a viaskodást. A kutya kétségbeesetten vergődött, csapkodta magát a padlóhoz s végre lomhán elnyult. Megdöglött. Bándy megüvegesegett szemmel, a száját tátogatva, halottfehéren nézte, aztán valami mély, belső tompa hangon kacagni kezdett. Megörült.

Bándy az örültek házába szállították. A fekete kutya dolgában Lárís doktor, az országos híró kriminálista kért vizsgálatot, amelynek során különös eredményekre jutottak. A fekete kutya pokoli eszméjét a Bándy gonoszlelkű öcsese találta ki, aki ismerte a bátyja exaltált lelkületét s a két év folyamán, amely alatt Bándy a pusztán lakott, négy fekete kutya is szerepelt, mint a Bándy rossz szelleme.

Pakots József.

denek a kormánypárti aranyosmarótiak. Mindössze 120-an adták le szavazatukat Klobusitzkyra. Azután következett az ellenzék. Először Simonyi Béla, a vármegye szeretett alispánja adta le szavazatát. A teremben jelenvoltak szívből jövő lelkesedéssel éljenztek meg, de az elnök rendreutasította a tetszésüket nyilvánítókat. Majláth István főjegyző és Bodó János tb. főjegyző következtek azután. Majd Dr. Gál-Homoky, Lukács és Dr. Szabó törvényszéki bírák és Patay László járásbíró és még számtalan előkelő állású városi polgár. Azután jöttek a többiek. Aranyosmaróth szavazatai így oszlottak meg.

Klobusitzky: 120.
Karácsonyi: 55.

Ezen csekély előnye azonban hamar eltűnt a kormánypártiaknak. A II. szavazatszedő küldöttség előtt pedig elejétől végig hátrányban van s perczről-perczre emelkedik a Karácsonyi-párt többsége.

Tíz órakor így állanak a szavazatok:

Klobusitzky: 124.
Karácsonyi: 148.

Ekkor még nevetnek a Klobusitzky-párt bizalmasai. Bizakodnak, hogy sikerül majd a többi községből többséget állítaniok azalatt pedig a Karácsonyi-párt táborában lelkesen nótázik 2000 ember. Egymásután vonulnak fel példás rendben a községek a Kis-utczába s türelemmel várják, hogy rájuk kerüljön a szavazás sora.

De a Klobusitzky-párt reménye nem akar teljesedni. Az I. szavazatszedő küldöttség előtt csekély többségben vannak, de a II. szavazatszedő küldöttségnél erős kisebbségben.

1/2 12 órakor szavaztak:

Klobusitzkyra: 193.
Karácsonyira: 219.

Ezután még erősebbre fordul a küzdelem. A Karácsonyi-párt egymásután nagy csapatokban szállítja választóit. Jön Bessenyo község fehér zászló alatt hozva 106 magyar ember tiszta szavazatát. Lelkesedéssel vonulnak a szavazóhelyiség elé, szakadatlanul éljenzve Karácsonyit. Gyönyörű fehér selyem zászló alatt állit be Óhaj. S a Karácsonyi-párt erős többséget szerez magának.

1 órakor:

Klobusitzkyra: 323.
Karácsonyira: 585.

Határtalan ekkor már a lelkesedés az ellenzékiek táborában. A kortések vigan szaladnak be minden zugot, hogy kikiáltásák a jó hírt. Mindenütt öleléssel fogadják s lelkesen emelik fel a magasba.

Nem gondolnak most másra, mint a győzelemre, melyet most már biztosra kezdenek venni. Még az ebédéről is megfeledkeznek. S míg a Pecsovicok finom süttekkel ápolják testük gömbölydedségét, azalatt ők előveszik kenyerüket és befalatoznak. S a szegényes kenyér oly jól esik, a diadal mámorító ize s az öröm feledteti velök az ebéd kicsinységét.

Közben az ellenpárt mindjobban esüged. De lehetséges talán még eredménytelenné tenni, meghiusítani a választást. Kiadják a jelszót: Meg kell hiusítani minden áron! Zavart, confusiót kell csinálni s ha lehet, halászni a zavarosban.

Megjelennek az ellenzékiek táborban a kormánypárti kortések. Csábítgatnak, pénzt kínálgatnak, ropogó bankókat. El is veszi az egyik fehérhollas szavazó a huszkoronást és összevissza szaggatja a hitvány bérösszeget. Így akarják felizgatni a népet, hogy okot szolgáltatassanak a katonai beavatkozásra s hogy azután szétkergethessék, szétszórthassák őket.

S a néptömeg nem nézi összetett kézzel a kufárok garázdálkodását. Dühre torzulnak az arcok, ökolbe szorulnak a markok s nem egy bezuott korteskoponya bánja meg a könnyelmű kíséretet. S szerencse a rendezőség gyors tevékenységének, mely lecsillapította a felgerjedt haragot, nem sikerült a kormánypártnak célját elérni, bár többször ismétlik a próbát.

Rendbe megy a szavazás. Az ellenzéki tábor ontja a szavazókat. A többség állandóan növekszik.

Öt óraker a szavazatok aránya:

Klobusitzkynak: 712.

Karácsonyinak: 1173.

Még 25 község van hátra. Nagyobb részt Karácsonyi emberei. Az eredmény már teljesen kétségtelen. A Karácsonyi pártiak beletömörülnek az Iskola- és Kis utcákba. A diadal mámore lelkesíti őket s a zene mellett énekkel és tánczazzal vígan töltik idejüket. Az idő mulik s óráról-órára emelkedik az ellenzék többsége. 500-ról 600-ra, majd 700-ra. S a mámore lelkesen növekszik. Örömlángok gyulnak ki az ablakokban nappali világozással árasztják el az utcákat.

9 óra 38 perczkor már a II. szavazatszedő küldöttség is kitűzi a zárórát. Ekkor már 800-on felül van Karácsonyi Sándor többsége.

A záróra alatt csak Klobusitzky szavazói jelentkeznek. Bortól tántorgó alakok hebegik be jelöltjük nevét. De ez még mindig nem elég. Hogy némileg enyhítsék a csufos kudarc nagyságát, felhajszoják az aranyosmaróthi választókat. Így kívánja a város érdeke, mondják a Pecsóvics nagyfejek. Igen. És az őszhaju, tisztos ellenzékieknek ismert férfiakat pressionálják arra, hogy „Aranyosmaróth érdekében” elveiket megtagadják. Nagyon derék, tisztességes, előrelátható és mindenestre jellemző eljárás.

10 óra 37 perczkor berekesztik a zárórát. Szavazásra jelentkezők már nincsenek. Sőt már az ágyból sem lehet előrántani senkit.

Leszavazott összesen 3083 szavazó. Klobusitzkynak 1145 jutott, így tehát Karácsonyi Sándor 793 szótöbbséggel választatott meg képviselőnek.

A diadal híre végigfutott a városban tartózkodó választók között, kik az utolsó pillanatig rettegtek valami erőszaktól. De ekkor aztán elementáris erővel zúgott fel a lelkesedés vihára. Ölelgették, csókolgatták egymást az emberek, egyenlőknek, testvéreknek érezték magukat s büszkék voltak, hisz mindenkinek volt egy kis része a diadalban.

Ejféli után néhány perczel adta át a kerület mandátumát Dr. Bottka Győző választási elnök az ujonnan megválasztott képviselőnek: Karácsonyi Sándornak. Hatásos beszédben kérte, hogy mindig az igaz hazaszeretet mutassa meg az utat, melyen haladni fog s hogy istápolja s védje meg a kerület s a város érdekeit.

Meghatva köszönte meg Karácsonyi Sándor a kitüntetést — melyet nem keresett. Hiszi, hogy erőt fog adni neki a munkálkodáshoz a tiszta, nemes hazaszeretet. Nem ígér nagy dolgokat, de egyet bizonyosan ígér, hogy Bécsnek nem lesz hódoló kutyája soha.

Szónoki hévvel s hazafias tüzzel elmondott beszédje után fenséges erővel tört ki a lelkesedés vihára. Hisz amit elmondott, mindnyájunknak leghőbb vágyával találkozott.

A választás színhelyéről százakra menő tömeg kísérte dr. Török Mór ügyvéd lakására Karácsonyi Sándort és táborkarát, hol a nap fáradalmi után gyöngyöző bor mellett élvezték a munka után édes nyugalmat.

Ime életre kelt újra a régi Barsvármegye, mint a poraiból megelevenedett Phoenix. Csak rája kellett törtnie a nagyveszedelemnek, hogy teljes erejével megnyilvánuljon a régi, magyar ellentállás. A harminczas évek nagy Barsvármegyéje, — akkor Magyarország első megyéje — nyilatkozott. Nem pusztult el semmi a régi Barsmegyéből a zsibbadás korszakában. Csak tespedés volt, szegyenletes tespedés bár, de nem nyavalya.

Megnyilatkozott a nép szava, megszólalt az indulata, ézengés hangjával dörmög az akarata. S akaratának megszólalása Istenítélet. Sajt és elsöpör.

Ifj. Madarász József győzelme.

Impozáns bizonyítékot nyert a lévai kerületben, hogy az a lelkesedés, melyről lapunk előbbi számaiban megemlékeztünk, nem szalmaláng volt, de a hazaszeretet izzó nagy tüze, mely mindent, a mi útjába merészkedik állani, felperzsel, elpusztít. Szemeinkből könyek esordultak ki, midőn arra emlékeztünk vissza, hogy ez a nagy, lelkesült óriási népesoport egykoron, még csak nem is oly rég, mennyire el lehetett keseredve, hogy belső, igaz meggyőződésnek szabad folyást nem engedhetett. Mert Isten és ember ellen vétkes az, a ki azt állítja, vagy még csak gondolja is, hogy a mult időkből a lévai kerület nem az volt, a minek ma bizonyult be. A 48-as eszmékért a lévai kerületet sohasem kellett buzdítani, velük született eszmék ezek, melyeket csak átkos érdekek voltak képesek annyira lenyügözni, hogy felszínre nem juthattak eléggé.

A választásnak részleteit nem szükséges megemlétenünk. Midőn oly aránytalanul nagy volt az ellenzék többsége végeredményben, mi sem természetesebb, minthogy a nagy többség elejétől kezdve volt meg. Diadalünnepe volt ez a nap a 48-as eszméknek. Léva piacznál kevés ily fenséges ünnepet ültek vala még.

A győzelem nagyszerűségében kétségtelenül a jelölt kimagasló személyének is van része és annak az egész országban visszhangzó meleg szimpatianak, melylyel az öreg Madarász bácsi iránt viseltetik az egész magyar nemzet. Büszkék vagyunk a Madarászokra, de ők is büszkék lehetnek a lévai kerületre.

A választás során 3341 szavazat adott le, ebből ifj. Madarász József re esett 2578 szavazat. — Leidenfrost Lászlóra pedig 765 és így ifj. Madarász József 1815 szavazattöbbséggel jelentetett ki a lévai kerület országgyűlési képviselőjének.

Csendben, rendben folyt le az a választás. A tiszta, igaz hazafias lelkesedést nem zavarta még semmi sem. Emlékezetes, örökké emlékezetes e nap a lévaiak életében.

El nem mulaszthatjuk, hogy a választást vezető küldöttség pártatlan és valóban tapintatos eljárásáról is meg ne emlékezzünk. Teszszük ezt annál is inkább, mert már maga a választó közönség adott érte nagy hálájának kifejezést.

Dr. Wildfeuer Károly győzelme.

A magyarok Istene örökösök nemzetünk igazsága felett. Csodát csodára halmaz, lelket és bátorságot önt a szívekbe, egyetértő összetartásra buzdít és a lelkesedés szent tüzevel nemzeti hőseket és népapostolokat csinál a legegyszerűbb emberekből.

Az újbányai választókerület csodás átalakuláson ment keresztül. Ós időkől fogva leltári mameluk kerület volt, a melyre a hatalom a választók meghallgatása, tudta nélkül, legtöbbször pedig azok akarata ellenére tukmálta rá dédelgetett kedvenceit. És ezen a gyalázatos eljárás eddig nem csak nem ütközött meg senki, de sőt akadtak olyanok is, a kik örültek neki és büszkén hangoztatták azt, hogy egy Tisza István, vagy egy Szapáry Gyula ráoktrolyált személyében sikerült a kerületnek előkelő képviselőre szert tehetni. Valóságos „Gradus ad Parnassum” volt eddig az újbányai kerület. Az emelkedés biztos létrája, a melybe az arra hivatott és nem hivatott jelölt urak nem azért kapaszkodtak, hogy az ország és a kerület érdekeit szívükön hordva előmozdítsák, hanem leginkább azért, hogy saját önző érdekeik, vérmes ambíciójuk sokszor a közérdek rovására jogosulatlán kielégítést nyerhessenek.

Ime e sötét korszak letűnni látszik. Egy szebb és jobb jövő világa dereng felénk. A régi, boldog patriarális élet, melynek a kormány jelöltjei eddig e kerületben örvendhetek, úgy látszik visszatérhetlenül véget ért. A nemzet itt is öntudatra ébredt. Az emberek gondolkodni kezdenek. Mérlegelik helyzetüket, formákba öntik kívánságaikat és szomjuhozva egy

jobb idő után érvényt szereznek annyiszor rúttul kijátszott akaratuknak. A nép sorából támadt nemzeti apostolok felrázták a népet rideg közönyéből és szervezve a benne rejlő óriási erőt diadalra juttatták a nemzeti haladás, a független szabad Magyarország dicső zászlaját.

A régi dicsőség napjai látszanak vármegyénkben megújulni. Milyen óriási vívmány, hogy a vármegye három kerülete ellenzéki képviselőt küld az ország házába. Mily fenségesen nyilatkozik meg ebben a tényben a nép akarata és mily lesújtó kritikával ítéli el az eddig uralkodott rendszert. A lévai és aranyosmaróthi kerület hatalmas győzelme, melyet a szabadelvű pártot aratott, kétségtelenül történeti nevezetességű dolog. De a glóriá oroszlánrésze mégis az újbányai kerületé, a melyben csak a legnagyobb erőmegfeszítéssel, a lelkek idegrázó munkájával és a legtökéletesebb szervezkedéssel lehetett az egyesült ellenzék kibontott zászlaját győzelemre vezetni.

Pedig mennyi rettenetes sok akadálylyal kellett az egyesült ellenzéknek e kerületben megküzdeni. Az erdőkinestár és egyes korifeusok legtöbbször esendőri aszisteneziával nyomták és kényszerítették a népet, hogy a kormány jelöltje mellé sorakozzék. Egész szeméremetlenül folyt az etetés és itatás, napirenden volt a terrorizmus és vesztegetés. A garanszentkereszti szolgabírák a választás tartama alatt a választási helyiségben időztek, hogy ellenőrizhessék azokat, a kik az ellenzékre szavaznak. A turót és pálinkát a kortések haza küldözgették a szavazóknak. Nem is kellett a koresmába érte fáradniok. Rudna, Garamrét, Zarnóca, Alsóhárom, Felsőhárom egy része, Vihnyepeszerény, Gyertyánfalesmárt községek, melyek a kinestári kortések preszsiójának legjobban voltak kitéve, mind egy szálig le is szavaztak a kormány jelöltjére.

De ez mind nem használt semmit. Felsőhárom egy része közvetlenül a szavazás előtt eserélt tollat és a nyomás daczára az ellenzék jelöltjére adta le szavazatát. A kormánypárt embereit csak a kényszer és pálinka terelte az urna elé. Meg vagyunk róla győződve, hogy ha katonai kordonokat eltávolítják, a kormánypárt legnagyobb része szívét és meggyőződését követve önként beolvad az ellenzéki pártba.

A választás napján már korán reggel felhangzott a trombita és megperdült a dob jelezve, hogy a fegyveres haderő akcióba lépett. A szegény bakák reggel még muzsikaszó nélkül is vígan ugráltak a hóban, de az idő utóbb megenyhülvén és egész tavaszira válván, egész passzióval járták a esárdást a Kossuth-nóta dalmára. Pedig valamennyi közös hadseregbeli baka volt.

A választás a rendes időben kezdődött, a jelölések megtörténtek s a szavazás pont reggeli 9 óraker indult meg. Közben a különvonatok megjöttek a választókkal. Az ellenzéki párt óriási lelkesedéssel vonult fel és tömött sorokban foglalt állást. A nagy- és kislócsaiak hatalmas fehér selyem zászlót lobogtattak, jelölül annak, hogy közöttük teljes az egyetértés és nem akadt egy sem, aki a kormány jelöltjére adná szavazatát. Nagy volt az élénkség az egész ellenzéki táborban, reggeltől estig szólt a zene és kikapaszthatatlan volt a választók lelkesedése. E mellett oly példás volt a rend, hogy a katonaságnak absolute semmi dolga sem akadt.

11 óra volt, amidőn Újbánya s néhány község leszavazott. Ekkor már 60 többsége volt az ellenzéknek. Ez a szám a délutáni órákban 200-ra szökött fel és állandóan tartotta magát egész estig, amidőn a szavazást a II. szavazatszedő küldöttség, amelynél az ellenzéknek 165 többsége volt, berekesztette. A szavazás az első szavazatszedő küldöttségénél folyt tovább. Itt a kormány jelöltjének volt 110 a többsége. Este 9 óraker tüzték ki a zárórát, melynek lejárataival kitűnt, hogy dr. Wildfeuer Károly 1328 szavazatot

kapott, gróf Wickenburg Márk 1294 szavazatával szemben.

Mint rendesen, a záróra alatt volt a legnagyobb a kölesönös izgalom és érdeklődés. Mindkét párt elkövetett mindent, hogy azokat, akik még le nem szavaztak, a bizottság elé állítsa. A kormánypárt szavazatai azonban egyre gyérebbek lettek. A pártok kimerítették összes erejüket. Az ellenzék győzelme így már a záróra letelte előtt is biztosra volt vehető. S amint e hír a választók közé kiszivárgott, egyszerre 1000 torokból is felhangzott az éljen, kitört a frenetikus taps és az egész ellenzéki tábor alóságos önkívületben ujjongott a győzelem feletti örömeiben. Ezen zajos tüntetés még hatalmas arányokban ismétlődött meg akkor, a midőn a választási elnök az eredményt kihirdette.

Már jól éjfél után járt az idő, midőn a választási elnök egyedül, minden kíséret nélkül nagyon is kurtára szabott beszéd kíséretében a megválasztott képviselőnek a mandátumot átadta. Dr. Wilfeuer Károly azonban, aki Vlesák György ez. kanonoknak volt szívesen látott vendége, még ekkor sem térhetett nyugalomra. A késő éjjeli órák daczára választói tüntetést rögtönöztek tiszteletére. Fehér ruhába öltözött leányok virág csokrokkal halmozták el, miközben egyikük beszédet intézett hozzá, mire dr. Wildfeuer Károly a tiszteletére rendezett ovátiót meleg szavakban megköszönte.

Majd báró Luzsinszky Zsigmond beszélt még tréfás modorban. Kifejtette, hogy az ellenzék győzelmében javarészüik van a nőknek, akik a hazafias irányú mozgalom szításában tevékeny részt vettek. Ezek szilárd akaratának köszöni a mai nap sikerét és azért élteti az ujbányai szép nemet.

A választást követő napot a képviselő látogatásai foglalták le. Harmadnap pedig óriási kísérettel és lelkesedéssel bevonult az ujbányai vasúti állomásra, ahol tüntető ovátiók között vett bucsut választóitól.

A nép ítélte tehát az ujbányai kerületben is. És a nép szava, Isten szava.

* * *
A vármegye területén lefolyt választásokhoz tartozik még annak felemlítése, hogy Körmözbányán ellenjelölt hiányában Lukács László pénzügyminister lett a képviselő, a ki azonban úgy látszik e mandátumról le fog mondani, mert Győrött is megválasztották és így előreláthatólag új választás létszen Körmöczön. E választás eredménye alig lehet kétséges. Miután az ellenzék kerül a kormányra, nyilván ott is meg fog bukni a Tiszá-rendszer.

Hidegen mégy.

Hidegen mégy te el mellettem,
Mintha nem láttál vón soha.
És én arczodba sem tekintek
És sietve megyek tova.

Jobb így. Te jobbra mégy, én balra,
Mint két jól nevelt idegen.
Ki hitte vón, hogy így fog jönni,
Ki hitte vón, Jó Istenem.

Mikor emésztő éjszakákon,
A szívünk, vérünk lángra gyult...
Ki hinné; jég a szívünk máma.
És egy izzó menyiny volt a mult.

S komor magános éjszakákon
Ez a mult az eszünkbe jut.
A mult, mit nem lehet feledni
S pótolni senki sohse tud.

Kondoros Elemér.

Beszélgetés egy orosz forradalmárral.

— Karczolat. —

Irta: Szabatos Ernő.

Egy véletlen folytán ismerkedtem meg két hét előtt Moszkovszky Mihály orosz orvossal, aki Budapesten keresztül igyekezett Párisba. Egy nagy vendéglőben ültem, ahol a katonabanda játszott; a szomszédasztalnál ült az orosz, kifogastalan

angol szabású ruhában szőke bajuszsal s nagy merengő kék szemekkel. Valami esehé nótába fogott a zenekar s szomszédom, akit éppen úgy nézhettem volna egy óbudai háztulajdonos fiának, mint egy főispáni titkárnak, hozzám fordul és tört németiséggel kérdezte tőlem, hogy micsoda nóta az, amit a katonák muzsikálnak. Megmondtam neki, hogy Csehországból importálták, mire ő mosolyogva rázta meg a fejét.

— Nem esehé az uram, hanem orosz. Édes anyám a Don melletti városkában ezel a dallammal szokott elaltatni. A esehék persze kedvelnek bennünket, mert mind a ketten a nagy szláv nemzetiséghez tartozunk, ezt a nótát kölesönözték tőlünk.

Ennek révén aztán megismerkedtünk. Átült az asztalomhoz s bemutatkoztunk egymásnak. Elmondta, hogy nagyon tetszik neki a magyar főváros, amely meglepte szépségeivel és nagyságával, a széles, egyenes új utcák élénken emlékeztetik Szent-Pétervárra. S ahogy kifejlődött a diskurzus, áttértünk az orosz-japán háborúra. Ugyilátszik, megnyertem az orosz bizalmát, mert igen intimisan nyilatkozott meg előttem.

— Ön, mint magyar hazafi — mondá — aki szereti honát s ha kell, kész érte föláldozni az életét is, csodálkozni fog a fölött, amit én most mondok. Tudja meg uram, hogy Oroszországban a csári családon, a nagyhercegeken, a kormányzókon és tábornokokon, no meg a főpapságon kívül senki sem óhajta Oroszország győzelmét ebben a háboruban. Forró óhajtása az orosz népnek az, hogy vajha összetörné a japánok egészen a csári hatalmat, mely a hadseregen nyugszik. Évtizedes elnyomásából az orosz nép csakis úgy szabadulhat, ha a csárt s a hadsereget ez a háború végképpen megalázza. Mert mi haszna lenne az orosz népnek abból, ha a japánokat megvernék? A csár s az autokrácia, öregbitené a hatalmát, de a népre még több terhet raknának, a szabadságtól még inkább távol tartanák. Borzasztó uram, az orosz nép helyzete. A parasztság elnyomva, emberi jogaiból kivételkötve, papjai és földesurai által elbűntetve és főként hihetetlenül kiszivolyozva. A középosztály, az iparos, a kereskedő, ugyanígy el van nyomva s megalázza azal a külömbiséggel, hogy ez az osztály iskolázott, intelligens, akár csak a francia vagy angol középosztály s így duplán érzi az eltipított ember fájdalmát. A köznemesi osztály, melynek még vannak némi előjogai, nyomorban sanyalódik s fogcsikorgatva kullog a hatalmasok után. Száznegyvenötmillió ember várja, hogy a japánok végleg tönkretegyék Kuropatkin hadseregét s akkor azután a meggyöngült autokráciától kicsikarhatjuk az alkotmányt; a jogot.

— De hiszen a csár nem akar alkotmányt adni, — vettem közbe.

Az orosz mosolygott.

— A csár? Kérdezzük is mi őt? Kérjük is mi őt? A szelid könyörgés ideje elmúlt. Volt önöknek egy költőjük Petőfi Sándor, aki a szabadságért halt meg. Nem egy költeménye van már oroszra lefordítva s ezek között egy:

Vagy nem tudjátok, mily szörnyű a nép?
Midőn nem kér többé, de vesz, ragad?
Nem hallottátok Dózsa György hírét?

Ezt a verset ismeri a fiatal Oroszország, nem egy ifjusági gyülekezeten szavalják el az orosz viszonyokhoz alkalmazva. Nem kérünk többé uram, de veszünk, ragadunk.

Érdeklődéssel néztem az orosz, akitnek csinos arczára kiült a szenvedelem.

— Csak nem gondolja, hogy az orosz nép fellázad? Csak nem gondolnak forradalomra.

Az orosz szeméi villámokat szórtak.

— Tud ön hallgatni? — kérdezte aztán hirtelen.

— Tudok, — feleltem bámulva.

— Egyébként nem baj, ha tovább is adja. A mi ügyeinknek már nem árt hat semmi. A tenger áradását nem lehet fel-

tartóztatni. Tudja meg uram, hogy január hó 21-én ki fog ütni Szent-Pétervárot a forradalom s februárban patakokban fog ömleni a vér egész Oroszországban. Felkelünk mi oroszok valamennyien, hogy le verjük a zsarnokságot. A nagy francia forradalom csak gyerekjáték lesz ehhez képest.

Az orosz arca valósággal eltorzult a nagy szenvedélytől, amely benne lobogott. Elszánt, vak düh ezikkázott a szemében, mintha máris ott állna a téli palota előtt, egyik kezében revolverrel, a másik kezében gránáttal.

Mikor megnyugodott folytatta:

— Oroszország népe el van készülve a forradalomra. Az ipari munkások kezdik, a hivatalnokok folytatják, de szervezve van, már a nagy czélra a föld népe is. Minden kormányzóságban van egy-két város vagy falu, ahol várják a jeladást a forradalom kitörésére. Nem kell több, csak száz ember kiáltja el egy kormányzóságban: „Éljen a szabadság! Halál a csárra!” és a piros zászló alá sereglik az egész nép... Jegyezze meg jól ezt a dátumot: január 21. A világhistoria nagyot fog zökkenni ezen a napon.

— Borzasztó az, amit ön mond. Lehetséges? Alig tudom hinni.

— Majd ha eljönnek a nagy események. Én a szent-pétervári forradalmi munkás komité megbízásából Párisba utazom, hogy ottani hiveinket a helyzetről értesísem. Márcziusban térek vissza. Biztos vagyok benne, hogy mire visszatérek hazámba, az orosz népnek szabadsága lesz, de nem lesz csárja.

Ezzel Moszkovszky Mihály felemelkedett s mialatt én megrendülve néztem rá, kezét nyujtotta a bucsuzásra és így szólt:

— Ne feledje uram január 21-ikét! Akkor kezdődik...

... S január 21-én 8000 forradalmárt löttek le Szent-Pétervárot a csár katonái. Az orosz doktor nem hazudott.

Közgazdaság.

Állatkereskedelmünk helyzete.

Azt talán fölösleges is megemlítenem, hogy az állattartás szükséges szerve a mezőgazdaságnak. Szükséges két szempontból: 1. a föld termőerejének fentartására, 2. a jövedelmezőség szempontjából. E két szükséglet kielégítése nélkül a mezőgazdaság nem haladhatna és főképp nem lenne jövedelmező foglalkozás. Tart a mezőgazda:

1. Igás jószágot, mely a munkaidőn kívül istállóban áll. Haszon ezen az állományon nem lehet, mert az állat által kifejlesztett erő csökkenti az állat értékét. Az igás erő haszna tehát indirekt uton jut érvényre és az eredmény elemei: a teljesített munka és a szolgáltatott trágya, melynek értéke függ a feletett erőtakarmány tápértékétől.

2. Tenyészet. Tehenek, melynek haszna már látható: a) a tejtermékekben, b) a szaporodásban. Indirekt haszon ismét a szolgáltatott trágyamennyiség.

3. Az ugynevezett gulyamarha, melynek egyedüli jövedelme az a növekedés, tehát értékbeli szaporulat, mely a bevásárlás, és eladás (vagy leltározás közti időben beáll. Indirekt haszon itt alig mutatkozik, mert a gulya rendszerint a legelőn van.

4. A hizó állatok. Az állattartás eme módjánál már be van bizonyítva, hogy az esetben, ha árfektuációk a hizalás tartama alatt be nem állanak, pénzügyi haszon nincsen. A haszon csak indirekte, ismét a trágya kiváló jó minőségében nyilvánul.

Azt hiszem, nem sokáig kell magyaráznom, hogy, már berendezett gazdaságot feltételezve, lehetetlen vagy ritka helyen lehetséges annyi tehenet, tehát akkora tenyészetet fenntartani, hogy a gazdaság szarvasmarha-állagát fentartsuk, vagyis, hogy annyi legyen a szaporulat, amennyit

selejtezés és hizlalás útján a gazdaság évenként áruba bocsájt. Ezért jön a gazdaság érintkezésbe e tekintetben a kereskedelemmel egyrészt, másrészt pedig azért, hogy a selejtezés a hizlalt anyagon tudhasson. A gazda rá van szorulva a kereskedőre, a kereskedő pedig a gazdára és megfogjuk látni, hogy nagyon téves fel fogás azt állítani, hogy akár egyiknek, akár másnak az érdeke kisebb vagy nagyobb a másikkal.

A mezőgazdaság üzleti életében az állatállományok az a része szerepel tehát, mely vétel és eladás tárgyát képezi. Vesz a mezőgazda az ígás erő pótlására, a hizlalásra szánt anyagot és a növényállatokat. Még pedig olyan számban, a mennyi hiányzik a tenyésztés nyújtotta állatok figyelembe vételén kívül. Eladásra kerül pedig a selejtes öreg tehén, a lejármozott ökör és a beteges jószág, még pedig olyan állapotban, amilyenben van és eladásra kerül a hizlalt állat, melynek létszámát adja a direkt ezen célra nevelt gulyabeli tinó és a tehenészet céljára vagy igaerőre nem alkalmas fiatal jószág. Ezeket a mezőgazdasági adatokat előre bocsájtva nézzük már most: mily módon kerül forgalomba az állat.

Kereskedelmi szembontból osztályozva az állatokat, két csoportot kell megkülönböztetnünk: az export és a belforgalom részére alkalmas anyagot. Csak az az állat alkalmas az export céljaira, mely teljesen kihizott állapotban van. Megkülönböztethetjük azért a belföld részére nevelt és az export céljaira hizlalt jószágot.

A növények-jószág vevői rendszerint a gazdák, a hizotté az exportörök. Míg azonban az előbbi években a gazda közvetlen szerezte be állatait, ma a sok ügynökre kénytelen bízni a bevásárlást. Az export céljaira való bevásárlást szintén ezek az ügynökök végzik megbízók részére és ugyanilyen módon sohasem tudni, hogy a közvetítő ügynök tényleg a megbízó érdekeit követi-e, vagy pedig az ellenfelét.

A különböző kereskedelmi vállalatoknál sok mindenféle fajtája az ügynököknek van alkalmazásban. Alkalmazásuk sok helyen jogosult és a vállalat érdekében szükséges. Azt azonban nem tartom helyesnek, hogy olyan kereskedelmi vállalat szolgáltatásban legyenek, amely nincs Magyarországon.

Magyarországon tagadom, hogy van állatkereskedő, Gazdaságunkban elővettem a hizlalt állatokról szóló eladási köteleveket 15 évre visszamenőleg és minden egyes esetben bécsi, müncheni, berlini, sőt francia vevőkre akadtam, az ügyletet megkötő egyén pedig csak az alkusz szerepét játszotta. Már most felmerül a kérdés, miért van ez így. Bizonyára sok oka van ennek. Mégis vegyük szemügyre a főbb momentumokat.

1. A kereskedő még mindig lenézett ember nálunk. Különösen az állatokkal üzött kereskedőket semmire sem becsülik. Kereskedőink pedig, a helyett, hogy a maguk igazát és önértékét védnék, sutba dobják a régi foglalkozást és elfelejtik, hol szereztek vagyonukat és fölcsapnak földbélőnek. A naiv emberek azt hiszik, hogy ezzel pozíciót szereznek. Szó sincs róla. Eddigi ezimük az volt hogy: kereskedő, ezután földzsarló. Nem vagyok-e inkább a kereskedők közt tekintélyes ember, mint a gazdák közt annak salakja? Mert olybá veszik őket.

2. Annak, hogy a magyar állatkereskedelem nem tud fellendülni, további oka a vasutak elzárkózottsága. A tarifákat alig lehet megállapítani a díjtételek labirintusában. 3. A szállítás és értékesítés körül feltr erülő különféle nehézségek homályba burkolása. Ezek a nehézségek okai annak, hogy nem tud magyar állatkereskedelem fejlődni és közvetve ily uton jön létre a gazdáknak ezen a téren régen hangoztatott panasza.

H i r e k.

Halálozások. Az erények legszebbét, a jószívűséget felejthetetlen nagy csapás érte mult hó 25-én. Gróf Oberndorff Hugóné sz. walli és sonnenthurmi Migazzy Vilma grófnő csillagkeresztes hölgy földi életének utolsó napja ez. Testét az anyaföld megirigyelte tőlünk, — kinéletlenül rabolta el, mert alig 41 évet engedett osztályrésztül. Mintha csak azt akarná jelezni vele a sors, hogy egy véges testben annyi nemes lélek már meg nem fért; hadd szóródjék szét sokfelé. Mert a lélek, az ilyen lélek nem tűnik el a test enyészeteivel, él, tovább él, átszáll a többi élő testekre, hogy az embert az emberben nevelje, tökéletesítse. A megboldogult, hozvelje, aranyosmaróthiakkhoz különösen meleg szeretettel vonzódott és ha ért a halállal valakit gyász, bizonyára Aranyosmaróth közönségét érte legjobban. Az legyen tehát vigasztalásunk a zokogó vérbeli családhoz, hogy mindnyájan teljes mértékben osztozunk a nagy bánatban és fogadjanak be mindnyájunkat azok közé, kik a kegyelet koszorúját helyezik az elhunyt ravatalára. — A gyászoló család a következő gyászjelentést bocsátotta ki: „Gróf Oberndorff Hugó es. és kir., valamint bajor királyi kamarás, fájdalomtól megtört szívvel tudatja a maga, valamint walli és sonnenthurmi Gróf Migazzy Irma férjezett Gróf Erdődy Imréné, walli és sonnenthurmi Gróf Migazzy Eugénia, özv. Gróf Forgách Károlyné, walli és sonnenthurmi Gróf Migazzy Antónia, férjezett Baró Ambrózy Istvánné testvérei és az összes rokonság nevében, hogy forrón szeretett neje Gróf Oberndorff Hugóné walli és sonnenthurmi Migazzy Vilma csillagkeresztes hölgy életének 41-ik, boldog házasságának 18-ik évében, a halotti szentségek ajtatos felvétele után folyó évi január hó 25-én jobblétre szenderült. A megboldogult hült teteme folyó hó 28-án d. u. fél 3 órakor fognak Királyfián a róm. kath. anyaszentegyház szertartása szerint a házi kápolnában becsülettelni és a királyfiái családi sírboltban örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise-áldozat folyó hó 30-án d. e. 10 órakor fog az egei róm. kath. templomban az Urnak bemutatni. Királyfia, 1905. évi január hó 25-ikén. Aldás és béke lengjen drága porai felett. — Dezséri Boleman István dr. kir. tanácsos, viháneyi fűrdőorvos is ugyanezen napon szólította el a halál angyala közülünk. Derék, becsületes munkában eltöltött 62 esztendőtt élt a megdicsőült, kinek életére a vármegye közönsége hálásan fog visszaemlékezni, mert hiszen szívének minden dobbanása a vármegye jól felfogott érdekének volt szentelve. A kedves halottat nagy és előkelő rokonságán kívül a vármegye egész közönsége siratja. Gyászjelentéséről a következőkben számolunk be: „Boleman Vilmos, Boleman Géza, Dr. Boleman Béla mint gyermekei, Boleman Gézáné, szül. Tóth Ilona mint menyé, Boleman Mártha mint unokája, Boleman Lajos, özv. Fabriczius Agostonné, sz. Boleman Mária, Gyapay Gusztávné sz. Boleman Ilka mint testvérei, ugy maguk, valamint az összes rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy drága jó atyjuk, illetőleg nagyatyja és rokon dezséri Dr. Boleman István kir. tanácsos, viháneyi fűrdőorvos, Barsvármegye, Selmecz és Bélabánya városok tb. főorvosa stb. folyó hó 25-én déli fél 12 órakor életének 62-ik évében hosszas szenvedés után az Urban csendesen elhunyt. A drága halott földi maradványai folyó hó 27-én délután 3 órakor fognak a gyászházban (Rózsa-utca 76. sz.) az ág. ev. vallás szerint megáldatni és a kopogó mellett temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Selmeczbanya, 1905. évi január hó 25-én. Aldás emlékére.”

Fáklyásmenet. Mult hó 27-én, azaz a választást követő napon este 7 órakor a lévai független érzelmi polgárok az új képviselő és a vezérek tiszteletére nagyszabású fáklyásmenetet rendeztek; zeneszó és ének mellett vonultak a képviselő szállása elé, a hol Levatic Gusztáv köszönte

meg a figyelmet a képviselő nevében, aki nem jelenhetett meg, mert ágyban fekvő beteg lett. Innét teljes rendben elvonultak és Levatic Gusztáv pártelnök háza előtt rendeztek ovációt, aki lelkes szavakkal köszönte meg a figyelmet.

Városi közgyűlés. Léva r. t. város képviselőtestülete mult hó 23-án rendkívüli közgyűlést tartott.

Akik a főispánt szidják. Ezuttal, ugy látszik, nem mi vagyunk azok. Felfordult a világ. De csak részlegesen. T. i. mi nem hizelgünk ma sem még a főispánnak, mert a választások során szerzett tapasztalatainkat nem egy könnyen fogjuk elfelejteni. Ellenben az ő derék, kedves hívei, akik csak úgy lesték ezelőtt az alkalmat, hogy mikor esikarhatnának ki tőle egy nyájas mosolyt, azok most nagyon neki bátorodtak. Ugy szidják őt, hogy szinte hihetetlen. És még hozzá milyen mosdatlan szájjal. Mert a főispán ur nem teljesítette eléggé kötelességét, hogy nyíltan és állandóan nem gyakorolt pressziót a választásokra, a minek következtében a választások eredménye egyedül az ő vétkes mulasztása. — Ne féljen főispán ur, ezek az urak még szobben is fognak beszélni, csak legyen önnök más gazdája. Attól meg éppen ne ijedjen meg, hogy ezek az urak ki akarják önt túrni. Elvégre is, önnök már csakugyan bőven kijutott a főispáni dicsőségből, van a világon még más mesterség is. Egy főispánból lehet még képviselő is s egy képviselőből esetleg megint főispán, vagy még több is.

A Barsvármegyei Casinó a mult januárius hó 28-án, délután 5 órakor a Casinó nagytermében tartotta évi rendes közgyűlését. A tárgysorozat első pontját Simonyi Béla alelnök előterjesztését az egylet állapotáról, általános érdeklődés mellett hallgatták meg a nagy számban összegyűlt casinói tagok. Ezután Benovich János, az egylet pénztárnoka adott pontos és érdekes számadást a bevételekről és kiadásokról; majd a leltári bizottsági jelentések tárgyalása következett. Ezek után az idítványok tárgyalására tért át s újra csak a Casinó régóta vajudó billiárd ügye került szőnyegre, de reméljük, hogy most már utoljára. A tisztviselők a régiék maradtak, kivéve a vigalmi bizottság elnökét, mert a városból eltávozott Dr. Znamenák István helyébe Dr. Kosztolányi László választott meg. Az igazoló választmány, a számvizsgáló és leltári bizottság tagjai nem változtak.

Uj megyebizottsági tagok választása. Az ujbányai valamint a nagyszélesényi tagválasztókerületekben uj választások ejtetnek meg, mert a vármegye igazoló választmánya az előbbi választásokat megsemmisítette.

Fekete golyó. A barsvármegyei kaszinóban még nem vették hasznát a fekete golyóknak. Ez az élve eltemetés módszere a vármegyében nem vált szükségessé, mert eddig, legalább látszólag, megtudták őrizni a becsületet. Hja, de most uj idők, uj alakulatok vannak küszöbön. Erkölcstisztító vihar közelg. Fekete golyók döntenek a becsület felett. Hogy lesz, amint lesz? Hány áldozat lesz belőle, ki tudja? Ártatlan egy sem. — Hire van, hogy többeknek áll kifelé a rúdja. Idegenből komiszságot akarnak beportálni. Ki kell őket seprűzni. Aki becsületét még a látszat szerint sem tudja megővni, pusztuljon ki.

Névváltozás. Fuchs Károly gimnáziumi tanuló, Dr. Fuchs Mór aranyosmaróthi orvos fia nevét belügyministeri engedéllyel „Füredi“-re változtatta át.

Hova lett a 150,000 korona? Nekünk ugyan nem fáj tőle a fejünk, de annál inkább azoknak, akiknek az jutott osztályrésztül a lefolyt választási kampagne alatt, hogy Klobusitzky zsebére utalványozni lévén jogosultak, most számot kell nekik adni róla. Sokan azt mondják, hogy annyi nem kellett, lehet, hogy igaz is. Abban pedig mindenki egyetért, hogy haszontalan pénzfecsérlés volt, akármennyi volt is. Felmerült az a kérdés is, hogy miért

is ugrasztották bele Klobusitzkyt a választásba. A feleletet nem meri megadni senki sem. De persze csak nyíltan nem, gondolni mindenki gondolja a magáét. — Sebaj, akik beugrasztották, majd megtérítik. Ha nem is mindjárt, majd máskor. Az is mellékes, hogy mikép. Pénzre nem számíthat, mert nálunk jó helyen van a pénz; kár volna tőlünk visszaszedni. Ha nem hiszen van nekünk egyebünk is. Rokonszenvünk és szánalmas ábrázatunk. Pótol ez sokat. És elvégre nem elég az, ha valaki szánja-bánja rossz tettét? — Különösen olyanok részéről, akik ezt nem szokták meg. No de ne zavarjuk meg a számadókat munkájukban, nagy és felelőségteljes munka ez.

Mérnökeink az önálló vámterület mellett. A mérnök és építész-egyletben legutóbb lefolyt vita során az a felfogás jutott érvényre, hogy az önálló vámterület orvosolhatja gazdasági bajainkat. Erre vonatkozólag Ney Béla, az egyetemes szakülés érdemes elnöke és Cserháty Jenő, az egyik előadó kijelentették, hogy a vita tárgya nem az önálló vámterület mellett vagy ellen való állásfoglalás volt, s ha mégis állásfoglalás történt, az nem volt egyértelmű, mert csak „a jelen voltak nagy része” tüntetett az önálló vámterület mellett. A vita a Bácskay-féle felolvasásból indult ki, ami csak még becsesebbé teszi az eredményt, azt nevezetesen, hogy az egyetemes szakülés kétséget kizárólag az önálló vámterület mellett foglalt állást. Az, hogy egy elenyésző kisebbség 6—10 évi előkészületet tartana szükségesnek, mit sem változtat magán az elven: az önálló vámterület követelésén. Végre is az elv lényeges. Feltéve, hogy senki se akarja taktikai czélokra kihatni. Ezt pedig igazán sem okunk, sem jogunk nincsen feltenni a Magyarországi műszaki világot képviselő Magyar mérnök és építészegylet vezetőségéről vagy tagjairól.

Nyilvános köszönet. Ohaj község ellenzéki, immár győzelmes választói indítatva érzik magukat a nyilvánosság előtt is forró köszönetet mondani Aranyosmaróth lelkes hölgyeinek azon szinte páratlan vendégszeretetért s egymással vetélkedő szívélyességért, melylyel őket házaikba meghívták s uralmukról gondoskodtak, megkönnyítvén ily módon is azon hazafias küzdelmet, a melybe megingathatlan egyetértéssel s törhetlen elhatározással belemertek. Hiába! Amely ügynek ilyetén segédcsapatok vannak, az csak győzelmet arathat. Nemes áldozatkészségük legyen buzdító példaadás a jövőre nézve is. A honleányok hazaszeretete s meleg együttérzése fokozza és éleszsze a férfiak harcizkedvét és erejét. A maróthi hölgyek éljenek!

Denunciánsok. Azt beszéltek szeltemben hosszában, hogy Aranyosmaróthon ez alja a társadalomnak nagyon elszaporodott a választások alkalmából. No hát csak elő a rostával. Ez a társadalom különben nem érdemel meg egyebet, ha nincs ereje vagy bátorsága hozzá, hogy az efféle bitangokkal úgy Isten igazából bánják el. Mert van ám rá eset, hogy ember embertársát üldözni jogosult. Ez egyike azoknak. A denunciáns a hazaáruló ikertestvére és amiként a hazaáruló nem érdemel kiméletet, úgy a denunciáns sem. Csirájában kell a gazt kiirtani. Aranyosmaróthon a denunciálást eddig még nem igen ismerték. Irigykedtek, pletykáztak egymásra az emberek az igaz, de mi ez ahhoz képest, hogy egyik ember a másikat denunciálja. Akikre e néhány szavunk vonatkozik, bizonyára elérték a célzást, de elértik mások is, mert hisz már minden gyerek annyira tud róluk, hogy a közbeszéd egyébről sem folyik. De hiszen meg is lakolnak ők ezért. Akik nem ismernek emberi érzést, azokkal szemben mi sem ismerünk. Az egyik hirhedt denunciánsnak pl. abban tellett kedve, hogy egy 6 tagú családnak a kenyerét rabolja el. De persze más célja is volt mellette. Azon a bizonyos létrán szeretne már kapaszkodni. Meghibbant esze nem veszi észre, hogy nem az igaz létrát választotta. Lefelé is vezet lépcső, le a sötétbe, a honnét azután

nagyon bajos lesz megint csak felszínre is jutni. Most már talán látja, mert a tisztas társadalom jószívűsége és hazafias érzete a könyöradományok jelentékeny összegével segítette fel az áldozatul kiszemelt családot. Ez már maga is jelent valamit. Ha többet nem, annyit legalább is, hogy a denunciánsot megveti, akárcsak a legutálatosabb férget. Más fajtája a denunciánsoknak is akadt. A csuszó-mászo jellemek is merészkedtek denunciálni. Olyanok, akiknek eddig is jobb lett volna a világ végére bujdosni szégyenletükben. A bírói kar ellen emelt ez a gyalázatos fajta szentségtörő kezét. Butaságában tehette ez is csak, vagy mérhetetlen gazságában. — De itt már olyan páncélozott ellentállásra találtak, hogy a ruganyosság elméleténél fogva a mérges nyílak a maguk hitványosságát fogják csak megsebezni. Már nem ártana ezekkel is leszámolni egyszer.

Röviden és velősen. Ohaj községben a kormányparti kortések három uri fogaton rábeszélés és vesztegetés czéljából megjelenvén egy előkelő uri házában, pálinkáztak és borozgattak. Alighogy a jelenlevő plebános ur körükből távozott, néhány percze reá éktelen macskazene hangjai riasztották fel a pityizáló uri társaságot, a melynek vezértagjai halotthalványan szepogtek a bekövetkezendőtől. Gyorsan fölkerelkedvén, a háziur védelmező oltalma alatt indultak ki a faluból, de annak dacára mintegy varázsszóra összegyülekezett nép közpörrel dobálta meg a távozókat. A plebános ur minderről csak másnap délután Hullon értesült, ahol Dóra M. ur Purgó és társai köszönetét tolmácsolta a macskazeneért. A szerzősége rákenték. „Szavamra mondom, nem tudok az egészről semmit, most hallom először e dolgot” mondta a meglepődött plebános. Aranyosmaróthon találkozik a plebános ur a főkortessel, a ki ismétli köszönetét. „Nem fogadhatom el uram köszönetét, válaszol a megszólított németül, denn mit solchen Dummheiten befasse ich mich nicht... s nyugodtan távozott választóihoz.

Az üzletvezető a kávéházban. Az üzletvezető, aki a rendes üzleti órákban az üzletből eltávozva, a kávéházban tartózkodik, jogosan boesáttatott el felmondás nélkül. Ezt mondta ki a Curia 1687/1903. sz. alatt 1904. évi november hó 21-én. A per során ugyanis maga a felperes (az üzletvezető) beismerte, hogy délutánonként rendszerint 1—2 órát a kávéházban töltött és pedig olyan időpontban, a midőn a felügyeletére bizott műhelyben a munka folyamatban volt, egy tanu pedig azt bizonyította, hogy felperes délutánonként rendszerint fél három óra tájban csupán fél órára nézett be az üzletbe, míg a délután többi részét a kávéházban töltötte és nem csak a felügyeletére bizott munkásokat hagyta felügyelet nélkül, de a távollétében érkező vevőket is maga után a kávéházba küldette.

Országos borvásár. A pozsonyi borvásár bejelentési határideje február hó 1-ig meghosszabbították. Bejelentési iver minden gazdasági egyesületnél kaphatók. A III. országos borvásárt április hóban rendezik Sopronban. A vásárrendező helyi bizottság már meg is alakult s annak tagjai közt kellő számmal van képviselve a termelők s a kereskedők érdekeltsége.

Rend a mészárosok között. Amint értesülünk, szigorú intézkedés fog történni az iránt, hogy a helybeli mészárosok ne kényük-kedvük szerint bármikor s bármely órában vágassanak a közvágóhídon, ha nem, hogy súlyos bírság terhe alatt valamennyien egy órában, egy s ugyanazon időben lesznek kötelesek vágni, mert különben az állatorvos a megfelelő ellenőrzésben akadályozva van. Csak hálával tartozunk az illetékes hatóságoknak ezen újabb üdvös intézkedésért — bár tudomásunk szerint ez nem egészen új keletű. De hát a mészárosok — fel nem foghatjuk ugyan, hogy milyen alapon, — kiváltságokat vesznek igénybe maguknak, — úgy látszik a közrendészeti szabályokkal nem igen

akarnak megbarátkozni. Az élelmi czikkeket közlő egyik sem szorú oly szigorú ellenőrzésre, mint éppen a hus, nagyon helyén van tehát a hatványozott ellenőrzés. Ha, amint, nem egy esetben volt alkalmunk tapasztalni, hogy a kocsmáros egy deziliteres ürmérték miatt — mert kevésbé tisztán találtatott kocsmá helyiségben 20, sőt 80 és 100 koronával bírságotlaltatott — miért ne lehetne a mészáros urakat is a törvény teljes szigorával rendre szoktatni. A helyi viszonyokhoz mérten igen helyes intézkedés lesz, hogy a marha levágásra és feldolgozásra nem több mint egy órai idő állapítassék meg, mert a mészáros urak különben megtehetnék azt a tréfát is, hogy az óra végén öletnék a marhát, hogy az állatorvos aztán nem egy, hanem körülbelül 2 óra hosszat legyen kénytelen a közvágóhídon tölteni. Helyben, ahol egy-egy mészáros egy marhánál többet ritkán öl, annak feldolgozására tökéletesen elég egy órai idő.

A D. K. E. sorsjátéka. A Széll Kálmán, Pallavicini Ede őrgróf és Rákosi Jenő vezetése alatt álló Dunántuli Közművelődési Egyesület tudvalevőleg nagy sorsjátékot rendez 60,000 korona nyereleményvel. A két főnyereleményt már kiszemléte a Kammerer Ernő minisiteri tanácsos vezetése alatt álló bizottság és e 30,000 korona, illetőleg 10,000 korona értékű díszes ékszerek egyelőre közszemlére tétettek ki Gaedicke A. bankháza kirakatában Budapest, Kossuth Lajos-utca. A nyereleménytárgyak sorában a Franklin-Társulat értékes könyvkiadványai is szerepelnek, s azokról a társulat Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám alatt rendez kiállítás.

A fegyenczipar rendezése. Iparosainknak régi s tegyük hozzá jogos panasza, hogy e fegyenczipar illetéktelen versenyt támaszt ellenük. A felmerülő panaszkra, a kereskedelmi minisiter az érdekeltek tájékoztatása, megnyugtató végett az igazságügyminisiterrel egyetértőleg közli, hogy a rab (fegyenc) ipar kérdése gyökeres megoldás előtt áll és végleges megoldásánál az igazságügyminisiter a kereskedelmi minisiterrel való egyetértésre külön súlyt kíván helyezni.

Kárbavesztett munka. A „Mercur”-nyomda szolgálatot vélt tenni a kormánypártnak, ha azokat a jóizlésű kortesnótákat, melyeknek szerkesztője igen eszes embernek látszik, sok sok ezer példányban kinyomatja és szétterjeszti. Ejjel nappal dolgozott szegény a munkán és már előre örült a sok csengő aranyknak, amit fáradságáért fog kapni. Kárbavesztett a sok munka. Egy fillért sem akarnak nekiadni. Hát a többi kortest mért fizették? hiszen azoknak a sok munkája is kárba vesztett.

Törvénykezés.

Gondatlanságból okozott II rendű emberölés.

Az egész megyében nagy megdöbbenést és élénk részvétet keltett Garamszentbeneken 1904. április 17-én a Garam folyón lejátszódtott katasztrófa, amelynek egy asszony kivételével 11 viruló korban levő, kovácsii származású leány esett áldozatul.

A besztercebányai püspöki uradalom garamszöllősi erdejében tavasszal állandóan nagyobb számú benedeki és kovácsii leány és asszony járt napszámba, akik munkabérüket két hetenkint a Garamszentbenedek községgel szemben a Garam tulsó partján levő „Kerekítő” elnevezésű erdőőri lakban szokták volt felvenni.

A kérdéses napon is ott eszközölte a fizetéseket az erdőőr, kinek fia Szlavik András a benedeki parton a fizetésre várakozó napszámosok közül 22-öt vett be a csónakjába, hogy az erdőőri lakhoz átszállítsa; a csónakot el is indította, azonban a rendes kikötő helynél jóval lejjebb fekvő meredek parthoz jutott, ahol a csónak egy vízbenyuló fába ütközve, felborult, úgy, hogy mindannyian a körülbelül 8 mé-

ter mély vízbe kerültek és 11-en bele fultak.

Az aranyosmaróthi kir. törvényszék büntető tanácsa a szerencsétlenségért a 18 éves Szlavik Andrást tette felelőssé, mert abban a cselekményében, hogy a mindössze 4 m. 60 cm. hosszúságú és közepén 1 1/2 m. szélességű csónakba 22 személyt fogadott be, hogy ezeknek egymás mellett állva kellett szorongniok, hogy a folyó közepén pajzánkodott is, amennyiben csáklójával a vízre ütött, hogy a leányokat megfecskenedezze, miáltal pedig a kormányzást abban az irányban többé nem folytathatta, hogy a rendes kikötési helyet elérje. Gondatlanságot látott fenforogni és figyelembe véve a mellette szóló enyhítő körülményeket 2 hónapi fogházbüntetéssel büntette. Az ítéletet a kir. ügyész és a vádlott is megfélebbzte.

Sikkasztás.

Elég gyakori eset az, hogy a végrehajtást szenvedő, mit sem törődve azzal, hogy ingóságai bíróság lefoglaltattak, azokkal úgy rendelkezik, mint az övéivel.

Igy került bajba Bondó Jónás vámosladányi földműves is, aki annak dacára, hogy 2 lovát és lószerszámját egy bécsi gépkereskedő követelése erejéig végrehajtásilag lefoglaltatta, összes ingatlanait és ingóságait, köztük a lefoglalt tárgyakat is fiainak elajándékozta, úgy hogy a végrehajtó a kitűzött árverési határnapon csak hiult helyét lelta a lovaknak és szerszámoknak. A büntető bíróság vádlottnak ezt a cselekményét a vádindítványhoz képest a btk. 359. §-ba ütköző sikkasztásnak minősítette és őt figyelembe véve a nagyszámú enyhítő körülményeket, 6 heti fogházzal büntette.

Szerkesztői üzenetek.

(A szerkesztőség e rovat alatt készségesen ad felvilágosítást a tudakozódóknak, csak névtelen levelekre nem válaszol.)

X. Y. Budapest. Köszönjük a cikket és kérjük jövőre is szíves támogatását.

Kétkedő. Előre megjósoltuk a győzelmét.

R. urnak Ujbánya. Gratulálunk a szép sikerhez.

L. L. urnak Nagykálna. Örülünk, hogy sikerült elismerését kiérdemelnünk.

F. urnak Verebely. Nem közölhető. Talán prózai dolgozatokkal többre jut, próbálkozzék csak.

S. B. urnak Léva. Nincs kétség benne, hogy az eredmény kedvező ne legyen, nem kell mindjárt kétségbe esni.

K. urnak Thaszár. A viszonyok úgy alakultak, hogy beküldött cikkét lehetetlen felhasználni, de a feldolgozott témát más vonatkozásban is lehetne nyilvánosságra hozni. Ha nem esik terhére, kísérelje meg.

2633
1904

Árverési hirdetm. kivonat.

Az ujbányai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Polereczky Menyhért és társai végrehajthatóknak öz. Polereczky Istvánné szül. Zorkovszky Teréz s társai végrehajtást szenvedők elleni közösség megszüntetése és járulékaik iránti végrehajtási ügyében az ujbányai kir. járásbíró területén lévő Vihnyepeszerény községben fekvő a vihnyei 62. számú tjkönyvben A 11-3. sorsz. 90 ósz. ház sz. a. 1/32 részben idb. Polereczky Mária kkoru 1/32 részben Polereczky Menyhért, 1/32 részben kkoru Polereczky Mária ifj. 1/32 részben Polereczky Antal 1/32 részben Schnobel Jánosné, szül. Polereczky Mária 1/32 részben Polereczky István 1/32 részben Polereczky Menyhért, 1/32 részben Polereczky Mária 1/32 részben Polereczky Antal és 1/32 részben kkoru Polereczky Stefánia és Mária néven vezetett zsellérállományra 635 K. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1905. évi márczius hó 28-án délelőtt 10 órakor Vihnyepeszerény község házában megrendelt nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Ujbányán a kir. járásbíró, mint tjkvi hatóság, 1904. évi december hó 15-én.

Bocsek
kir. járásbíró.

Dunántuli Közművelődési Egyesület
SORSJEGYEI

1284 nyeremény értéke

60.000 korona.

1 főnyeremény 30.000 korona ért.

2 főnyeremény 10.000 korona ért.

1 drb. ára 1 korona.

11 drb. ára 10 korona.

Huzás 1905. márczius hó 11 én.

Kaphatók mindenütt és a Cultur egyeslet irodájában, Rökk Szilárd-utca 2.

Videkre viszonteladók kerestetnek.



ÚJDONSÁGOK

téli női kalapokból

valamint

női- és férfidivat cikkekből

megérkeztek

WEISZ EDE

áruházába Aranyosmaróth.

NŐI FELÖLTŐK

nagy választékban.